

INTRODUCCIÓN

I. INTRODUCCIÓN

Co obxectivo a curto prazo de iniciar unha senda de crecemento que permita á economía de Galicia recuperar niveis positivos de actividade e emprego nos sectores produtivos, á vez que avanzar na construción dun modelo de desenvolvemento sostible, os Orzamentos Xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para 2011 están deseñados en termos de compromiso e solidariedade. Son uns orzamentos responsables desde a base financeira, coherentes nas prioridades e reformas precisas para saírmos reforzados da crise, e son, sobre todo, uns orzamentos que garanten a calidade na prestación dos servizos esenciais para a calidade de vida e o benestar da cidadanía.

Ao longo do ano 2010 as economías dos países máis desenvolvidos foron experimentando algunhas mellorías con respecto á xeneralizada contracción soportada en 2009, vendo recuperarse total ou parcialmente as taxas de crecemento. Non obstante, o funcionamento dos estabilizadores automáticos de ingreso e gasto, e nalgúns casos as decisións compensatorias discrecionais de política económica adoptadas polos gobernos orixinaron un rápido crecemento do endebedamento do sector público que puxo a atención dos mercados financeiros sobre a estabilidade das contas públicas e a solvencia financeira de moitos países, entre eles España. Concretamente na eurozona, os reparos sobre a evolución dos déficit públicos e niveis de endebedamento transmitíronse aos mercados financeiros, orixinando dificultades para a negociación e emisión de títulos da débeda pública, que desembocaron na urxente adopción de estritas medidas de control do gasto público.

Na economía española, que rematara o ano 2009 cun descenso do PIB do 3,7 por cento, a debilidade da demanda transmitiuse con forza aos mercados laborais e deu lugar a importantes aumentos das taxas de paro. Ao longo de 2010 o comportamento contractivo foise suavizando aínda que a lenta recuperación da actividade non foi quen de devolver aos mercados laborais cara a signos positivos. As previsións de crecemento en 2010 son para España negativas con respecto ao PIB nun 0,3 por cento, achegándose as taxas de paro ao 20,0 por cento.

Neste contexto, o exercicio da execución orzamentaria da Comunidade Autónoma de Galicia, aínda dentro dunha envolvente contractiva, mantivo efectos de estímulo ao gasto e investimento en bens de equipo e infraestruturas que contribuíron a que a economía rexional mantivese ritmos de actividade por enriba da media nacional e da media das rexións do contorno, evitando que o PIB de Galicia pechase o ano en termos negativos -as previsións son de un crecemento nulo-, se ben foron insuficientes para mellorar as taxas de emprego, que veñen caendo ao longo do ano ata pechalo nos arredores do 15 por cento, aínda que manténdose por debaixo da media estatal do 20 e da maior parte das restantes Comunidades Autónomas.

Sendo marcador das liñas mestras da política fiscal e obrigada referencia, o Proxecto de Presupuestos Generales del Estado para 2011 acentúa a disciplina na diminución do déficit público e na recuperación do Pacto de Estabilidade, efectuando profundos axus-

tes de gasto para acadar unha redución sen precedentes, axustes que se transmiten ao conxunto das administracións públicas, e moi singularmente ás finanzas das Comunidades Autónomas.

En consecuencia, os Orzamentos Xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para 2011, confeccionados a partires dunha substancial caída dos ingresos, e limitados no recurso ao endebedamento polo necesario cumprimento dos límites de estabilidade, teñen un marcado carácter contractivo na súa magnitude de gasto. Nestes orzamentos, o gasto non financeiro redúcese por segundo ano consecutivo, esta vez nun 10,6 por cento,

Aínda baixo este condicionante, os Orzamentos para 2011 son o instrumento por excelencia para a transmisión dos obxectivos da política económica da Xunta, formulados no Plan Estratéxico Galicia 2010-2014 Horizonte 2020, coa finalidade de levar a cabo un novo modelo de desenvolvemento social e económico para Galicia. De feito, son tamén estes Orzamentos a pedra de toque para comprobar ata onde o modelo de desenvolvemento que persegue para Galicia, e que quedou definido no Plan Estratéxico, pode validarse como un modelo sostible financeiramente e capaz, en canto ao cumprimento dos seus obxectivos últimos, de conducir a Galicia como unha sociedade cohesionada cara a un novo modelo produtivo que aproveite de cheo as capacidades e potencialidades das persoas e dos recursos da rexión.

Malia o seu carácter restritivo, a política económica que conteñen estes orzamentos é responsable co principio de sustentabilidade das finanzas públicas, á vez que mantén os obxectivos de calidade e cobertura dos servizos públicos esenciais, e aínda unha importante contribución ao crecemento e aumento da produtividade da economía galega, que deben conducir a un nivel de crecemento superior ao das rexións do noso contorno e, por conseguinte, a avanzar no proceso de converxencia económica e social co que a Xunta está comprometida.

Se os feitos confirman as tendencias no cadro macroeconómico, en Galicia o sector privado podería, en 2011, facerse en parte cargo do testiño que o sector público lle cede en canto ao estímulo da demanda global se refire. E deste modo, mentres que en 2010 foi o gasto das administracións quen mantivo parte do campo cedido pola contracción da demanda de consumo das familias e a brusca caída de investimento en bens de capital, serán no 2011 as mellores expectativas e comportamento de familias e empresas, xunto co comportamento moi positivo da demanda externa, os axentes que permitan un crecemento positivo do 1,0 por cento, suficiente para mantermos na desexada liña ascendente de converxencia económica e social.

Cadro macroeconómico. Variación anual en %

	2009	2010	2011
Gasto en consumo final	-0,6	0,1	0,6
<i>Gasto en consumo final dos fogares e ISFLSF</i>	-2,3	-0,1	1,1
<i>Gasto en consumo final das AAPP</i>	4,7	0,6	-1,0
Formación bruta de capital	-10,0	-5,6	-1,5
Achega demanda interna	-3,5	-1,5	0,1
Exportación de bens e servizos	-11,3	6,8	3,9
Importación de bens e servizos	-10,2	3,1	1,8
Produto Interior Bruto (PIB)	-3,0	0,0	1,0
Produto interior bruto nominal	-2,5	0,9	2,5
Emprego. PTETC	-3,9	-2,0	-0,1
Taxa de paro	12,6	15,2	15,1

Fonte: IGE. Contas económicas trimestrais

Para iso, os orzamentos dispoñen dunha serie de reformas nos campos da administración pública, no ámbito fiscal e nos sistemas de programación, xestión e control do gasto.

Pola importancia que na eficacia do sector público ten o desempeño dunha función pública estimulante para os funcionarios e empregados, e mesmo pola magnitude que representan os custos de persoal, en volume e taxas de aumento, dispóñense nos orzamentos medidas de diverso significado, coa finalidade de obter os mellores resultados da capacidade dos funcionarios e empregados do sector público autonómico, aproveitando a súa potencialidade, e poñendo a disposición dos mesmos medios materiais asociados ás novas tecnoloxías da información.

No ámbito fiscal, na procura da eficiencia tributaria, materialízanse varias reformas nas figuras impositivas propias co efecto de diminuír a caída dos ingresos totais, á vez que evita penalizar os rendementos obtidos do traballo e das actividades produtivas, que nalgún caso se estimulan. Asemade, iníciase un proceso de mellora dos organismos e mecanismos de xestión tributaria, e de accións de loita contra o fraude fiscal.

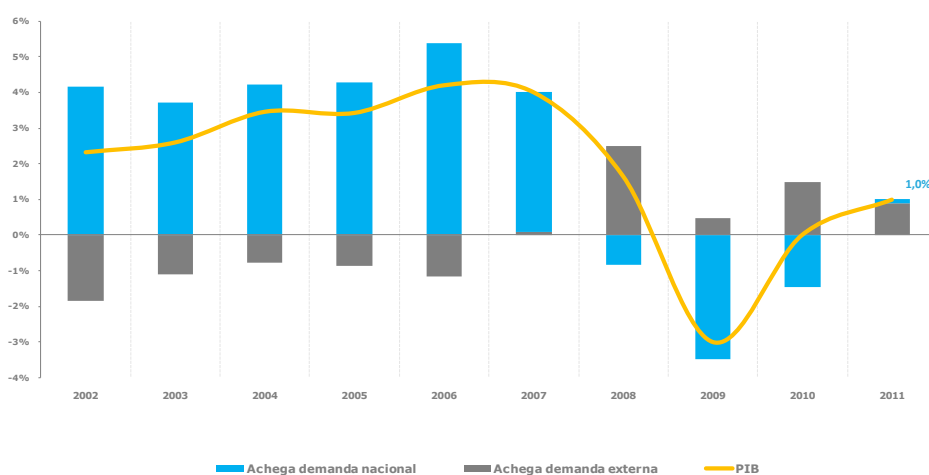
O compromiso no camiño de contribuír aos cambios estruturais que fagan de Galicia unha sociedade moderna queda reflectido na estrutura do gasto nos orzamentos, que por primeira vez -ademais de dispoñerse baixo as clasificacións por capítulos, seccións e funcionais- atende a unha clasificación e xerarquización baseada na estratexia de planificación económica a medio e longo prazos: todo o gasto se encadra dentro de cinco eixes prioritarios de actuación que se desdobran en dezaseis obxectivos estratéxicos que á súa vez atenden directamente á superación das debilidades e ao aproveitamento das fortalezas que se lle presentan a Galicia nun mundo a cada paso mais aberto, globalizado e competitivo e que require de novas actitudes e formas de colaboración.

No marco de contención do gasto a que están suxeitas tódalas administracións pú-

blicas, cabe salientar como o peso específico mais destacado en termos de recursos absorbidos lle corresponde ao eixe prioritario de "Cohesión Social, Benestar e Calidade de Vida", onde se encadran os servizos básicos esenciais de sanidade, educación e asistencia social, núcleo das funcións económicas competencia da Xunta e elemento imprescindible para dotármonos dun tecido social cohesionado, que aumente o atractivo do territorio e potencie as capacidades dos nosos cidadáns. Máis alá de dous terzos do gasto orzamentado para 2011 vai adicado a este fin.

Os eixes segundo, terceiro e cuarto recollen o importante esforzo que se realiza nestes orzamentos por crecer apoiándonos nas melloras de competitividade, completando redes de infraestruturas físicas, fomentando a internacionalización e a innovación das empresas, fortalecendo aos sectores produtivos, o apoio á capacitación e empregabilidade dos traballadores, así como ao reforzo das actuacións fundamentais en investigación e desenvolvemento e na conectividade e utilización das modernas tecnoloxías de comunicación e información. Malia as dificultades de financiamento en orixe, mantense unha dirección inequívoca no establecemento dunha estratexia integral do territorio e da ordenación do mesmo, potenciando os recursos, atallando os desequilibrios internos, e procurando a sostibilidade e o emprego eficaz do patrimonio natural e cultural de Galicia. Ao conxunto destes tres eixes destinase máis dunha cuarta parte dos orzamentos, merecendo especial atención o eixe de innovación, coñecemento e tecnoloxías da comunicación que neste escenario é o único que contará con máis recursos á súa disposición.

Galicia. Variación anual do PIB e achegas demanda externa e nacional

Fonte: IGE

Finalmente, no seu eixe quinto, os orzamentos reflicten os esforzos da administra-

ción autonómica por gañar en eficiencia, aumentando a produtividade interna, e traducíndoa nunha ampliación e mellora da calidade de servizos como a xustiza, seguridade e protección civil, defensa dos consumidores e aumento das boas prácticas nos mercados, que o sector público pon a disposición dos cidadáns, das restantes institucións, e do sector privado no seu conxunto.

Outra característica destes Orzamentos é que na súa elaboración téñense revisado a totalidade dos programas de gasto, establecéndose unha orde xerarquizada de medidas e actuacións, e dotándoas cada unha do seu indicador de realización ou de resultados. A orientación e execución por obxectivos instálase como un método que permita a avaliación das políticas públicas e o conseguinte aumento da eficiencia do sector público autonómico.

Así, os Orzamentos Xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para 2011, entroncados coa política económica do Goberno da Xunta, obedecen a un modelo e estrutúranse sobre unha estratexia de desenvolvemento, gañan en coherencia e permiten orientar con maior precisión as actuacións, apuntando como resultado cara a unha administración máis eficaz e unha gobernanza mellor xestionada, pero sobre todo e por enriba de todo manteñen un compromiso de prestación e mellora dos servizos esenciais para os cidadáns.

